

RECENZÍÓ

Dr. Fülöp Vilmos (szerk): „Az immunológia időszerű kérdései a humánreprodukcióban 2.” című egyetemi tankönyv

Dr. Fülöp Vilmos által szerkesztett „Az immunológia időszerű kérdései a humánreprodukcióban 2.” című könyv a szülészeti-nőgyógyászati tan- és szakkönyvekben ma még egységesen nem található igen fontos, és aktuális kérdést az immunológiai folyamatok alapvető és meghatározó szerepét ismerteti. Ez a 2. kötet a Semmelweis Kiadó gondozásában 2008-ban jelent azonos című tan-és szakkönyv új ismeretekkel felújított és aktualizált folytatása, mely kiegészül olyan új témaköröket érintő fejezetekkel, amelyek a legdinamikusabban fejlődtek az elmúlt 8 év alatt. Általánosságban kiemelhető, hogy a könyv e terület tan- és szakkönyveiben ma még egységesen nem található igen fontos, és aktuális ismeretanyagot érint, melyben az új, időszerű ismeretek a patológiai folyamatok megértését újszerű megvilágításba helyezi. Ebből a szempontból könyv hiánypótló, hiszen egyrészt az immunológiai szakkönyvekben a szülészeti-nőgyógyászati kérdések nincsenek megfelelőképpen tárgyalva, másrészt a szülészeti-nőgyógyászati tankönyvek sem érintik megfelelő hangsúllyal az immunológiai kérdéseket. A könyv elsősorban klinikai szemléletű és magas színvonalon ismerteti a különböző szülészeti-nőgyógyászati kórképeknek az immunológiai hátteret. A könyv szerzői a szakma legkiválóbb képviselői, akiknek oktatási tapasztalata is átítatja az egyes fejezetek tartalmi és szerkezeti sajátosságait.

Az immunológia alapjelenségeit összefoglaló fejezetekben alapvető új ismeret, hogy a szisztémás immunrendszeren belül a genitális traktusnak strukturálisan és funkcionálisan különálló másodlagos rendszere van, mely a MALT (Mucosal Associated Lymphoid Tract) része. Ez azt jelenti, hogy az abban lezajló immunológiai folyamatokat nyomon követni, jellemezni lokális vizsgálatokkal lehet/lehetne, vagyis a perifériás vérből nyert adatok csak indirekt értelmezhetők a genitális rendszerben lezajló immunológiai eseményekre. Különleges fontosságú a tolerancia előidőzésében felismert T_H17 , és Treg sejtpopulációk, valamint azok a szolubilis faktorok, melyek a sperma folyadékban és a szérumban találhatóak. Mindezek szerepét nemcsak a normális terhességben, a beágyazódásban, hanem az infertilitásban és habituális vetélésben is jól kiemelik ezek a fejezetek, az egyéb ismert háttér patológiai okok mellett. Fontos információkat tartalmaz a meddőségben és vetélésekben újonnan alkalmazott immunterápiás lehetőségek, mint az IVIG a G-SCF és annak indikációs területei. A genitális rendszer gyulladáshoz vezető folyamataiban, mint pl. az endometriosisban a természetes immunitás új szereplőit és azok funkcióját patológiai jelentőségét részletesen ismerteti a Fülöp önálló és Bokor Attilával közös fejezet, kiemelve a Toll szerű receptor- vagy a citokin és limfokin család tagjait. Pállinger Éva egy új és a figyelem előterében álló faktort az extracellulárisvesiculumokat mutatja be a fejezetében, melyek a szolubilis antigének, RNS és sejtmembrán fragmentumok révén, az információk szállításában, a sejt-sejt interakciókban, kommunikációkban töltönek

be fontos szerepet. A preeclampsia immunológiai háttere is új megvilágításba kerül Molvarec Attila az immunregulációban szerepet játszó Interleukinek, T helper sejt subpopulációk és egyéb faktorok, citokinek funkcionális jelentőségét ismertető fejezetében. Immunológiai szempontból nagyon fontos fejezet Sztahanovits Petra a szoptatással illetve anyatejjel foglalkozó új adatokat tartalmazó fejezete, a colostrumban bemutatja azokat a sejt, humorális faktorokat, és ellenanyagokat, melyek a csecsemő általános és a fertőzésekkel szembeni immunvédelmét biztosítják. Az infertilitás szempontjából előtérbe kerültek az anyagcsere és autoimmun betegségek. Ezekkel kapcsolatos új ismereteket a patomechanizmus és az immunrendszer szerepéről kiválóan foglalják össze és értékelik Tűű László „Pajzsmirigy és infertilitás” valamint Garamvölgyi Zoltán „A terhességi cukorbetegség immunológiája” című fejezetei. A fertőzésekkel kapcsolatos immunológiai kérdéseket jól megvilágítják „A Helicobacter pylori és infertilitás” (Demeter Pál) és Gera István „A fogágy betegség, mint az alacsony testsúlyú koraszülés rizikó faktora” fejezetek. Ebben felhívják a figyelmet arra, hogy ezen patológiai tényezőkre több figyelmet kell fordítani, mint ahogy azt ez ideig gondoltuk. Nem utolsó sorban hangsúlyozandó a „Thrombophyliák” (Blaskó György) és az „Elhízás és a meddőség kapcsolata ” (Soós Zsuzsanna) fejezetei. Mindkét fejezetben az immunológiai szempontok mellett kiváló összefoglalást és értékelést kapunk az egyes patológiai tényezők jelentőségéről. Ezeknek a fejezeteknek egyik nagy érdeme, hogy mindegyik végén található összefoglalás vagy következtetés jól megvilágítja az új koncepciókat és segíti azok megértését.

Fülöp Vilmos által szerkesztett „Az immunológia időszerű kérdései a humán reprodukcióban 2”. című az immunológia szerepét a humán reprodukcióban megvilágító könyv magas szinten szolgálja mind a tankönyvek mind szakkönyvek igényeit, és értékesen kiegészíti az érvényben lévő hivatalos szüléset és nőgyógyászati kézikönyveket. Természetesen az egyes fejezetek szerkezete és a téma logikus áttekinthető ismeretanyaga, mint tankönyv az egyetemi és főiskolai oktatásban magas szakmai jól alkalmazható. Ezek a fejezetek az immunológiai összefüggéseken kívül az egyes témákat önmagukban is korszerűen és minden igényt kielégítően reprezentálják. Továbbá a szakorvosok és kutatók számára is mind az elméleti kutatásokban, mind a klinikai gyakorlatban fontos új ismeretanyagot nyújt a könyv, mely többek között a reprodukcióval kapcsolatos patológiai állapotok megismerését, korszerű diagnosztikus és terápiás fejlődését segíti elő. Mind a szerkesztőt mind az egyes fejezetek íróit csak a legnagyobb elismerés illetheti ezért a munkájukért.

Új könyvünk elérhetősége vásárlás céljából: Géniusz Egyetemi Könyvesbolt
3515 Miskolc, Egyetemváros T.: 06/46/555-462
e-mail: egyetemikonyvesbolt@geniusz.hu
webáruház: www.geniusz.hu

Petrányi Győző dr.